

MINISTERSTVO ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ

Vršovická 65, 100 10 Praha 10 - Vršovice

č. j.: MZP/2024/290/137

K Č. j. 9 As 264/2023 - 40

Nejvyšší správní soud

Moravské náměstí 6

657 40 Brno

V y j á d ř e n í

**žalovaného k doplnění kasační stížnosti žalobců a), b), e), f) a g) proti rozsudku
Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2023, č. j. 14 A 101/2021 - 445**

Žalobci:

- a) **Klimatická žaloba ČR, z.s.**, IČO: 083 25 146, sídlem V Šáreckém údolí 281/54, Praha 6
- b) [REDACTED]
- c) [REDACTED]
- d) [REDACTED]
- e) [REDACTED]
- f) **Obec Svatý Jan pod Skalou**, sídlem č.p. 6, svatý Jan Pod skalou
- g) [REDACTED]

Zastoupeni: Mgr. Pavlem Černým, advokátem
Údolní 567/33, Brno

Žalovaní:

- 1) **Ministerstvo životního prostředí**, Vršovická 1442/65, 100 10 Praha 10
- 2) **Ministerstvo průmyslu a obchodu**, Na Františku 1039/32, Praha 3
- 3) **Ministerstvo zemědělství**, Těšnov 65/17, Praha 1
- 4) **Ministerstvo dopravy**, nábř. Ludvíka svobody 1222/12, Praha 1

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem žalovaných spočívajícím v nestanovení přiměřených a nezbytných mitigačních opatření k ochraně před nepříznivými následky změny klimatu

D o r u č e n o d a t o v o u s c h r á n k o u

Dne 16. 1. 2024 byla žalovanému doručena výzva Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 1. 2024, č. j. 9 As 264/2023–40, aby se žalovaný ve lhůtě 1 měsíce vyjádřil ke kasační stížnosti žalobců ze dne 4. 12. 2022 a doplnění kasační stížnosti žalobců a), b), e), f), a g) ze dne 15. 1. 2022 (zřejmě nesprávně uveden rok 2022 namísto roku 2023 a 2024).

K předmětnému doplnění kasační stížnosti podává žalovaný (dále jen „žalovaný“ nebo „MŽP“) ad 1) k výzvě soudu v zachovalé lhůtě toto své

v y j á d ř e n í :

I. (STRUČNÉ SHRNUTÍ PODANÉ ŽALOBY (včetně doplnění) A NAPADENÉHO ROZHODNUTÍ MĚSTSKÉHO SOUDU)

Městský soud v Praze (dále též jen „Městský soud“) svým rozsudkem ze dne 25. 10. 2023, č. j. 14 A 101/2021–445, č. j. 14 A 101/2021–248 (dále jen „napadený rozsudek“), rozhodl tak, že žaloba se zamítá.

Kasační stížností napadený rozsudek je již druhým rozhodnutím Městského soudu, kdy jeho původní rozhodnutí ze dne 15. 6. 2022, č. j. 14 A 101/2021–248, kterým bylo žalobě částečně vyhověno, bylo zrušeno rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 2. 2023, č. j. 9 as 116/2022–166 (dále jen „rozsudek NSS“), a věc byla vrácena Městskému soudu k dalšímu řízení.

Rozsudek NSS dal Městskému soudu za pravdu ohledně splnění první, druhé, čtvrté i páté podmínky pro vyhovění zásahové žalobě na nečinnost při mitigaci změny klimatu, NSS se však neztotožnil s Městským soudem v posouzení nezákonnosti namítané nečinnosti žalovaných ministerstev při mitigaci (tzv. třetí podmínka).

Městský soud si v souladu s rozsudkem NSS v dalším řízení vyžádal doplnění žaloby, které žalobci zaslali soudu dne 23. 6. 2023.

Žalovaný zaslal Městskému soudu k doplnění žaloby rozsáhlé vyjádření.

Dne 25. 10. 2023 se ve věci konalo jednání před soudem, na němž žalobci setrvali na svém požadavku, aby Městský soud žalovaným uložil povinnost přijmout mitigační opatření vedoucí ke snížení emisí skleníkových plynů o 81%, 84 %, nebo 89%, nebo o hodnotu stanovenou soudem na základě odborného posudku, do roku 2023.

Dle žalovaného Městský soud v napadeném rozsudku vycházel ze závazného právního názoru NSS vyjádřeného ve zrušovacím rozsudku NSS a dospěl ke správnému závěru, že *žalobní návrh žalobců nemá oporu v právním řádu.*

Žalovaný se plně ztotožňuje se závěry Městského soudu učiněnými v bodech [78. – 83.] napadeného rozsudku.

II. (VYJÁDŘENÍ ŽALOVANÉHO K DŮVODŮM KASAČNÍ STÍŽNOSTI)

Vyjádření k části 1. Městský soud nesprávně posoudil nezákonnost zásahu do lidských práv žalobců a rezignoval na určení nezbytné míry snížení emisí:

K této části doplnění ke kasační stížnosti žalovaný uvádí, že ačkoliv žalovaný souhlasí s výkladem správních soudů, že z cíle snížení emisí skleníkových plynů EU o alespoň 55 % do roku 2030 (v porovnání s r. 1990) nelze přímo odvodit cíl ve stejné výši na úrovni ČR, tak v aktualizaci Politiky ochrany klimatu v ČR (dále jen Politiky) žalovaný navrhuje cíl snížit emise do roku 2030 o alespoň 55 % rovněž na úrovni ČR a dále nově i cíl dosažení klimatické neutrality ČR do roku 2050. Návrh aktualizaci Politiky ochrany klimatu v ČR bude v nejbližších dnech rozeslán do meziresortního připomínkového řízení a následně předložen vládě ke schválení. Návrh Politiky, tak jak byl připraven, přitom plně zohledňuje evropské a mezinárodní cíle a závazky ČR v oblasti ochrany klimatu.

Alternativní cíle navržené žalobci pak nemají jakýkoli zákonný podklad, takové závazky nelze odvodit z žádného pramene vnitrostátního, evropského ani mezinárodního práva.

Alternativními cíli navrženými žalobci se žalovaný doporučuje nezabývat nejen s ohledem na jejich právní irelevanci, ale i s přihlédnutím ke skutečnosti, že i dle výstupů nejnovějšího modelování, které byly použity pro přípravu aktualizace Politiky ochrany klimatu v ČR a dalších strategických dokumentů ČR, není možné dosáhnout takovýchto cílů s přijatelnými sociálními a ekonomickými náklady a dopady. Současně je nutné snižovat emise postupně a zachovat konkurenceschopnost ČR a respektovat i další ohledy jako je například energetická bezpečnost nebo sociální smír.

Žalovaný souhlasí se závěrem napadeného rozsudku, že není úlohou správních soudů stanovovat emisní cíle nebo uhlíkové rozpočty jednotlivých států a tato pravomoc by měla i nadále zůstat v rukou moci výkonné a zákonodárné. Žalovaný se též ztotožňuje se závěrem napadeného rozsudku, že žalobci v řízení nikterak konkrétně neprokázali, jak přesně dochází k zásahu do jejich základních práv a svobod, a je tak nutné konstatovat, že naopak jimi požadované drastické snížení emisí (mezi 81-89 %) ve velmi krátkém čase (do roku 2030) by mělo bezesporu naprosto zásadní vliv na práva a povinnosti všech občanů ČR.

Vyjádření k části 2. Městský soud nesprávně posoudil povinnost žalovaných zkoumat a stanovit dostatečné mitigační cíle na základě Pařížské dohody:

Žalovaný zdůrazňuje, že Česká republika postupuje v naplňování cílů Pařížské dohody jak společně v rámci závazku EU, tak rovněž samostatně a všechny povinnosti vyplývající z této dohody plní, což bylo prokázáno i mnoha nezávislými mezinárodními přezkumy, které v minulých letech proběhly.

Za nepravdivá žalovaný musí označit i tvrzení žalobců, že žalovaní na svou úlohu v oblasti ochrany klimatu nad rámec evropské klimatické politiky rezignovali. ČR přijala a přijímá vlastní politiky a opatření, které ne vždy vycházejí pouze z přijaté legislativy a závazků EU. Například v aktuálně platné Politice ochrany klimatu v ČR byly přijaty vyšší emisní cíle, než vyplývaly z v té době platné legislativy EU. Vláda si navíc například stanovila cíl odklonu od uhlí v energetice do roku 2033, což je opět závazek, který byl učiněn na úrovni ČR a tedy nad rámec závazků ČR vůči EU. Mimo to ČR poskytuje každoročně značný objem prostředků na podporu projektů energetických úspor a rozvoje obnovitelných zdrojů

energie občanům, firmám i městům a obcím a podporuje i aktivity v rámci čisté mobility, vzdělání a výchovy anebo vědy a výzkumu, které se změnou klimatu souvisí.

S rozsudkem Městského soudu se však žalovaný plně ztotožňuje v tom, že správní soud nemůže stanovení ambiciózního cíle v oblasti ochrany klimatu nad rámec zákonných povinností žalovaným jako správním orgánům přikázat, nebo dokonce sám autoritativně rozsudkem stanovit jeho konkrétní žalobci požadovanou výši, a to pro absenci relevantní zákonné opory.

Vyjádření k části 3. Městský soud se dostatečně nevypořádal s upraveným žalobním návrhem:

Otázku, zda se Městský soud dostatečně vypořádal s upraveným žalobním návrhem, nejsme schopni posoudit. Lze uvést, že konkrétními alternativními návrhy výše cíle pro ČR se soud skutečně nezabýval, respektive si k posouzení této problematiky nepřizval externí znalce, což však považujeme za odpovídající postup vzhledem k často zavádějícím a nepravdivým tvrzením ze strany žalobců.

Vyjádření k části 4. Městský soud nesprávně posoudil porušení evropských sektorových předpisů a jeho důsledky:

Tvrzení žalobců, že se situace v sektoru LULUCF významně zlepšuje, není v rozporu s vyjádřením MŽP uvedeným v řízení, podle kterého se pravděpodobně nepodaří naplnit závazky v této oblasti stanovené pro období 2021–2025.

Zlepšování stavu lze doložit na základě nejnovějších údajů emisní inventarizace sektoru LULUCF, ze kterých je patrné, že emise spojené s kůrovcovou kalamitou dosáhly vrcholu v roce 2020 a od té doby se výrazně snižují:

Emise a propady skleníkových plynů	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
LULUCF (tis. t. CO ₂ ekv.)	- 7853,7 1	- 6945,9 1	- 5338,0 6	- 11,7 1	6493, 35	9699, 69	6521, 34	3339, 62

K rychlému zlepšování stavu tak nepochybně dochází, ale k naplnění cíle vyrovnané bilance sektoru LULUCF v období 2021–2025 to patrně nebude stačit. ČR má však v tuto chvíli stále dost možností, jak cíl sektoru LULUCF pro roky 2021–2025 splnit, a to zejména prostřednictvím převodu přebytečných jednotek AEA ze sektoru ESR.

Žalovaný rovněž upozorňuje na žalobci chybně uvedený cíl pro ČR pro rok 2030, kde se žalobci správně odkazují na přílohu IIa, sloupec C, LULUCF nařízení, ale chybně uvedli hodnotu uvedenou ve sloupci B.

K aktuálnímu vývoji žalovaný uvádí, že splnění cíle ČR pro rok 2030 je na základě aktuálních projekcí dalšího vývoje sektoru LULUCF mnohem více pravděpodobné, respektive ve scénáři, který považuje žalovaný na základě aktuálního vývoje za nejvíce pravděpodobný, bude této cílové hodnoty dosaženo. Navíc pro sektor LULUCF dochází k návrhu některých nových opatření v rámci Politiky ochrany klimatu v ČR, která by měla přispět k tomu, že cíle do roku 2030 bude skutečně dosaženo.

Dle názoru žalovaného pak za hrubě zavádějící a nepravdivé lze označit tvrzení žalobců, že „Porušení sektorových předpisů (EED a nařízení LULUCF) představuje pouze dílčí

příklady nezákonné nečinnosti“, neboť ČR naprostou většinu svých závazků v oblasti energetiky a klimatu vůči právním předpisům EU plní.

Ke kasačním důvodům žalobců *žalovaný soud v podrobnostech odkazuje na svá rozsáhlá písemná vyjádření k žalobě a vyjádření během ústního jednání dne 25. 10. 2023, stejně jako na rozsáhlá vyjádření ostatních žalovaných, a především na vyčerpávající odůvodnění Městského soudu v napadeném rozsudku, která důvodnost kasačních námitek žalobců vyvracejí.*

III. (ZÁVĚREČNÝ NÁVRH ŽALOVANÉHO)

Dle názoru žalovaného Městský soud v napadeném rozsudku respektoval názor Nejvyššího správního soudu, a rozhodl o zamítnutí žaloby s tím, že nebyly naplněny všechny kumulativní podmínky důvodnosti žaloby dle ustanovení § 82 s. ř. s., konkrétně nebyla naplněna podmínka nezákonnosti zásahu.

S ohledem na shora uvedené žalovaný navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozhodl takto:

Kasační stížnost proti rozhodnutí Městského soudu v Praze ze dne 25. 10. 2023, č. j. 14 a 101/2021–445, se podle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s. jako nedůvodná zamítá.

V Praze 16. 2. 2024

Mgr. Marek Uhlíř
*zástupce ředitelky odboru
právního a řízení státní správy*